

Ἐφοδος Ἰαπώνων κατὰ τοῦ Πόρτ - Ἀρθούρ

★ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΟΥ ★

Η ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ ΕΝ ΕΥΡΩΠΗ

1. ΠΟΛΙΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΟΙΜΑΖΟΜΗΝ διὰ τὸ εἰς
Εὐρώπην ταξιδιδόν. Ποίαν
πόλιν νὰ ἐκλέξω ὡς ἀ-
παρχήν, τὸ Μόναχον, τοὺς
Παρισίους ἢ τὴν Φλώ-
ρεντίαν; Εὐρέθην πρό δι-
λήμματος. Ἀνέγνωσα
κάποτε περὶ Βασιλικῆς
Ἀκαδημίας τοῦ Λονδί-
νου καὶ μοι εἶχε κινήσει

τόσον τὸ ἐνδιαφέρον ὃ περὶ αὐτῆς ὁμιλούμενος πλοῦ-
τος τῶν ἔργων καὶ ἡ πλήρης ἐφαρμογὴ καὶ ἀνάδει-

ξις ἐν αὐτῇ τῆς πραγματικῆς λεγομένης Σχολῆς, ὥστε
μόλις ἀναμνηθεὶς τούτων, ἐν ἀκαρεὶ ἀπεφάσισα. Καὶ
ἐξέλεξα τὸ Λονδῖνον.

Ἄ! διὰ τὴν ἐκλογὴν αὐτὴν ἤκουσα τὰ περισσό-
τερα σχόλια. Μηχανικός θὰ σπουδάσῃς ἢ ναυπηγός; με-
τὰ τῶν περιέργως, ἐν ᾧ δὲν διελάνθανε καὶ δόσις τις
εἰρωνείας.

Καὶ ὅμως ἐν Λονδῶν ὅπως δύναται τις νὰ καταρ-
τισθῇ τέλειος μηχανικός, καταρτίζεται καὶ τέλειος
μηχανικός, καταρτίζεται καὶ τέλειος ζωγράφος ὅσον
ἢ ναυπηγική, τόσον καὶ ἡ καλλιτεχνία ἔχει φθάσει
ἐκεῖ εἰς σημεῖον περιδλεπτον.

2. TATE GALLERY.

Ἡ Νέα Πινακοθήκη, εἶνε ἔξοχον παρὰ τὸν
Τάμεσιν κτίριον Ἑλληνικωτάτου ρυθμοῦ. Ἐφαντά-
σθην πρὸς στιγμὴν ὅτι εὕρισκμαι ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ
τῶν Ἀθηνῶν.

Μόλις εἰσῆλθον ἔστιν ἀποτόμως καὶ ἀπεκαλύφθην.
Τί πρῶτον νὰ θαυμάσῃ τις καὶ τί ὕστερον: Ἐκαστον
ἔργον εἶχε καὶ ἰδιαίτερόν τι ἐλκυστικὸν καὶ ἀπορροφᾷ
τὸν θαυμασμὸν ἐγωϊστικῶς καὶ ζηλοτυπῶς Ἐὰν ᾗτο

δυνάτον νὰ ἔχῃ τις κυκλώπειά ὄμματα, ἵνα δύναται νὰ περιλαμβάνῃ ὅλα ὁμοῦ καὶ ὅλα ὁμοῦ νὰ τὰ ἐξετάζῃ! Οὐχ ἦν ἐκεῖ ἐποτίσθην τὴν πρώτην ἀπογοήτευσιν. Εἶχον καὶ ἐγὼ τὴν κενοδοξίαν ὅτι ἤμην κατὰ εἰς τοὺς κύκλους τῆς Τέχνης. Καὶ ὅμως, εἰεῖ εἶδον τὴν ἀλήθειαν, τὸ φῶς.

Τὸ «*Λορδόν τῆς ψυχῆς*» τοῦ ἀποθανόντος ἡμιθέου τῆς Τέχνης καὶ τῶν Γραμμάτων τοῦ λόρδου Λίττωνος (*Lord Leighton*) εὗρηται ἀνηρτημένον δεξιᾷ τῷ εἰσερχομένῳ εἰς τὴν πρώτην αἴθουσαν. Εἶναι θέμα οὐτινος τὴν σύλληψιν ὡς καὶ τὴν ἐκτέλεσιν μόνον ἴσως τὸ πνεῦμα τοῦ Λίττωνος ἠδύνατο νὰ ἀποδώσῃ. Εἶναι ἐκ τῶν ἔργων ἐκείνων ἅτινα ἔθεντο τὴν βάσιν τῆς Ἀγγλικῆς τέχνης. Ἡ Τέχνη τῶν εἰναι καὶ αὐτὴ θετική, ὡς οἱ Ἀγγελοι. Βάσις αὐτῆς εἶναι τὸ σχέδιον καὶ ἡ ἐπεξεργασία. Δὲν ὁμοιάζει τὴν Γερμανικὴν τέχνην ἥτις ἐξιδανικεύει τὰ πράγματα καὶ φθάνει μέχρι βαθμοῦ ἀφυσικότητος, οὔτε τὴν Γαλλικὴν ἥτις ἐξωραΐζει μέχρι τοιοῦτου σημείου ὥστε νὰ ἐπιφέρῃ καὶ φθόνον ἀγγέλῳ, ἔτι. Περιλαμβάνει τὴν γλυκύτητα τῆς Ἰταλικῆς τέχνης, τὸ Ἑλληνικὸν σχέδιον καὶ θετικὴν ἐκτέλεσιν, σοδάραν. ὡς ὁ Ἀγγλικὸς χαρακτήρ.

Τὸ θέμα τῆς «*Ψυχῆς*» τοῦ Λίττωνος εἶναι εἰλημμένον ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς μυθολογίας. Παριστᾷ ἐν φυσικῇ γυναικὶ τινι αἰθερίαν ἐτοιμαζομένην ὅπως εἰσπῇ δῆσιν εἰς τὰ πρὸ αὐτῆς ἀπλούμενα χρυσταλλώδη νάμματα τοῦ λουτροῦ, ἐν ᾧ ἄνωθι τῆς κεφαλῆς τῆς περυγίζουσιν ἐν συμπλέγματι θαυμασίῳ δύο περιστρεφαί, σύμβολα τῆς Ἀφροδίτης. Ἡ Ἀλληγορία αὕτη τοῦ Λίττωνος παρουσιάζει τὰς πρώτας τοῦ ἔρωτος νύξεις.

Ἀντικρὺ τούτου εὗρηται ἀνηρτημένον τὸ ἔργον τοῦ Σέιμουρ Λουκά (*John Seymour Lucas*) θαυμαστὸν διὰ τὴν δύναμιν τῆς ἐκτελέσεως καὶ τὴν ζωὴν του: «*Οἱ συνωμότες*» ἐπὶ θέματος μεσαιωνικῆς ἐποχῆς. Παραπλεύρως αὐτοῦ εὗρηται ἡ «*Σιωπηρὰ Ἐξομολόγησις*» τοῦ Ἀλμα Ταδέμ. Ὁ καλλιτέχνης οὗτος φημίζεται καθ' ὅλον τὸν κόσμον ὡς δυνάμενος ν' ἀπεικονίσῃ διὰ τοῦ χρωστικῆς του τὸ μάρμαρον. Πλὴν τούτω, ἅτινα τυγχάνουσι τὰ κυριώτερα, ὑπάρχουσι τοπεῖα διάφρα ἐπεξεργασίας δυνάμεως, ἔτεραι ἀπεικονίσεις καὶ συνθέσεις θαυμάσιαι διαφόρων διαπρεπῶν τῆς Ἀγγλίας ζωγράφων.

Εἰς τὴν ἐτέραν αἴθουσαν τῆς Νέας Πινακοθήκης εὗρηται τὸ ἔργον τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ καὶ δημοφιλούς παρ' Ἀγγλοῖς ζωγράφου Μπράμπλεϋ (*Bramley*): Ἡ «*Ἀπελπίς Ἀύγῃ*» ἥτις ἐμφανισθεῖσα τὸ πρῶτον πρὸ τριῶν ἐτῶν ἐν τῇ Βασιλικῇ ἐκθέσει τοῦ Λονδίνου,

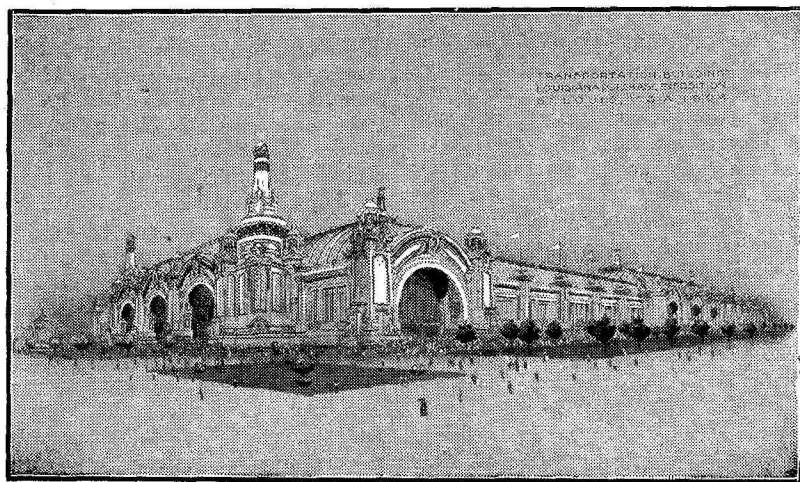
ἐλογίσθη ὡς γεγονός διὰ τὰ χρονικά τῆς Τέχνης καὶ ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐκθέσεως κατὰ τὴν φράσιν τῆς Ἑλλανοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἦτο ἐξασφαλισμένη καὶ εἰς μόνον τὸ ἔργον τοῦ Μπράμπλεϋ εὗρητο ἐν αὐτῇ. Τὴν εἰκόνα ταύτην ἠγόρασε τὸ Δημόσιον τὴν ἐπιούσαν τῆς ἐκθέσεως ἀντὶ τοῦ στρογγύλου ποσοῦ τῶν δισχίλιων στερλινῶν! καὶ κατέθηκεν ἐν τῇ πινακοθήκῃ. Τὸ θέμα. ἡ ἐκτέλεσις, ἡ ζωηρότης τῆς ἀπεικονίσεως καὶ ἐν γένει ὁ χρωματισμὸς τοῦ ἔργου αὐτοῦ ἀπτελῶσι κατὰ τοὺς εἰδήμονας νέα τῆς Τέχνης βήματα καὶ καινοτομίας δυνάμενας νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς βάσεις διὰ νέαν Σχολήν, ἥτις θέλει προσδώσῃ εἰς τὴν Τέχνην παγκόσμιον χαρακτῆρα.

Ἰδοὺ τὸ θέμα τῆς ἐν λόγῳ εἰκόνης:

Πτωχὸς καὶ πενιχρὸς οἰκίτικος φέρει παρὰ τὴν μίαν γωνίαν τοῦ ἐστρωμένην τὴν τράπεζαν καὶ ἐπ' αὐτῆς κηροπήγιον ὅπερ διαχέει ἀμυδρὰν τινα λάμψιν ἐντὸς τοῦ δωματίου, ἱκανὴν μόνον ἵνα ἰδῇ τις τὸ ἄνωθι κρεμνόμενον ὠρολόγιον ὅπερ δεικνύει τὴν 4ην πρωτὴν ὥραν. Εἰς τὴν ἐτέραν γωνίαν εὗρηται παρὰ ὕψος τι ἐφ' οὗ ὑπάρχει τρεμοσβύνον κηρίον καὶ ἐξ οὗ διακρίνεται θάλασσα ἐν ἀναβρασμῷ τρικυμίας μεγάλῳ. Γραῖα μήτηρ εὗρηται καθήμενη καὶ παρὰ τοὺς πόδας αὐτῆς, γονυπετὴς μετὰ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς μητρὸς, ἀπεγνωσμένη κόρη θρηνεῖ, ἐν ᾧ ἡ γραῖα ἔχουσα ὑψωμένον τὸν βραχίονα καὶ δεικνύουσα αὐτῇ τὴν ἄνωθι ἀνηρτημένην εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, φαίνεται ἐκ τῆς ὅλης ἐκφράσεως τῆς μορφῆς τῆς λέγουσα πρὸς τὴν ἀπέλπιδα κόρην «ἔχε πίστιν, ἐλπίζει, μὴ φοβῶ!»

Τοσοῦτον ὁ καλλιτέχνης ἀπέδωκε τὰ πράγματα διὰ τοῦ ἐμψυχωτικοῦ χρωστικῆς του, ὥστε ἐκ πρώτης ὀψεως ἀντιλαμβάνεται τις τὴν ὑπόθεσιν καὶ τὸ κουπτόμενον νόημα. «Ὅ,τι δὲν λέγει τὸ στόμα ἐκφράζει ἡ μορφή, ὅ,τι σιωπᾷ ἡ εἰκόνα, τὸ λέγει τὸ σύνολον αὐτῆς, ἡ ἀποτυπωθεῖσα ζωὴ τῆς.

Ἡ κόρη ἦτο μεμνηστευμένη μετὰ νεαροῦ ἀλιέως ὅστις ἀπῆρχετο διὰ τὰ ἔργα τοῦ ἐπαγγέλματός του καθ' ἐκάστην καὶ ἐπέστρεφε κατὰ τὰς πρώτας πρωτῆρας ὥρας καὶ συνέτρωγε μετὰ τῇ μνηστῆς καὶ τῆς μητρὸς τῆς. Δι' ὃ καὶ ὁ καλλιτέχνης ἀπεικονίζει τὴν ἐτοιμὴν λιτὴν τράπεζαν τοῦ δεῖπνου, τὴν ἀναμένουσαν ἐκάστοτε τοὺς εὐτυχεῖς ἐραστίς. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡ συνήθης ὥρα παρῆλθε καὶ ὁ μνηστὴρ δὲν ἐφάνη. Ἡ ἐπικραοῦσα τρικυμία ἐνέβαλεν εἰς δικαίους φθόβους τὴν φιλύποπτον καρδίαν τῆς ἀγαπώτης κόρης, ἥτις πρὸ τοῦ ἐτι ἀπελπισθῆ τέλεον, μυριάκις ἴσως θὰ ἐπεσκέφθη τὸ παράθυρον ἵνα ἐπισκοπήσῃ ἐκεῖθεν τὴν

Ἐκθέσις Ἀγ. Λουδοδίκου

Τὸ Μέγαρον τῆς Ναυπηγικῆς

μαινομένην θάλασσαν καὶ ἰδὼ τέλος τὸ πλοῖον τοῦ μνηστήρος της. "Ἰνα σημάνην τοῦτο ὁ καλλιτέχνης ἔθηκε τὸ ἕτερον κηλὸν ἐπὶ τοῦ παραθύρου, τοῦ ὁποῦ τοῦ τρεμοσβύνον ὡς ὑποδηλοῖ τὴν βαθμὴν ἐκπνεύσαν ἐλπίδα τῆς δυστυχοῦς κόρης, ἕως οὗτος τέλος ἀφίνει νὰ ὑπονοηθῇ ὅτι ἐξέλιπεν ὁλοτελῶς καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἀπεικονίζει ἐν ἀπογνώσει ἐρριμένην πρὸ τῶν γονάτων τῆς γηραιᾶς μητρός της, ἐν ᾧ ἐκείνη ὑφούσα πρὸς τὸν Χριστὸν τὴν χεῖρα, τῇ λέγει: «Ἐχε πίστιν, ἔλπιζε!»

Ἐν αὐτῷ καινοτομεῖ ὁ καλλιτέχνης οὐ μόνον ἐν τῷ διαχειρισμῷ τῆς Τέχνης ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ συλλήψει τῆς ἰδέας· εἶναι ὁ πρῶτος Ἀγγλος ὅστις συνέλαβε καὶ ἐξετέλεσεν ἔργον τόσον συγκινητικῆς ὑποθέσεως. Εἶναι ἔργον ἀναφερόμενον μετὰ δικαίας ὑπερφανείας ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν ὅταν ἐρωτηθῶσι περὶ τῶν ἔργων τῶν καλλιτεχνῶν των.

3. ΔΥΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ

Ἐπόθησα νὰ ἐπισκεφθῶ τοὺς δύο αὐτοὺς μεγάλους καλλιτέχνας, τὸν Μπραμπλεὺ καὶ τὸν Σεϋμούρ Λουκᾶν, ἵνα λάβω τὴν γνώμην των περὶ τοῦ τρόπου τῶν σπουδῶν μου. Ἐσυλλογιζομένη πόσον δύσκολον θὰ ἦτο νὰ πλησιάσῃ τις τοὺς πρυτάνεις αὐτοὺς τῆς Ἀγγλικῆς τέχνης. Ποία ὁμῶς ἡ ἐκπληξίς μου ὅταν, αὐθιμῆρον ἀπηντήσαν εἰς τὰς ἐπιστολάς μου, ὁρίζοντες ἡμέραν συνεντεύξεως εὐθὺς τὴν ἐπομένην.

Ὁ Σεϋμούρ Λουκάς μὲ ὑπεδέχθη γλυκύτατα. Μὲ εἰσήγαγεν εἰς μεγαλοπρεπῆ αἰθούσαν ὁμοιόζουσαν μᾶλλον πρὸς Μουσεῖον ἢ πρὸς ἐργαστήριον.

Εἰκόνας, τελειωμέναι καὶ ἡμιτελεῖς, ἀγάλματα, διάφορα εἶδη ἀρχαίας Ἑλλ. τέχνης, τοποθετημένα ἀρμονικώτατα καὶ μετ' ἐπιμειλείας.

Μοῦ ὠμίλησε περὶ τοῦ οὐρανοῦ τῆς Ἀττικῆς, μετὰ ἡρώτης περὶ τῆς Καλλ. σχολῆς τῶν Ἀθηναίων, εἰς ἐρώτησίν μου δὲ περὶ τῆς ἐν Λονδίῳ σχολῆς, μοὶ ἀπηντήσε:

— Ἡ μεγαλύτερα Σχολὴ καὶ οἱ καλλίτεροι καθηγηταὶ τῆς Τέχνης εἶσαι τὰ ἔργα τῶν προγόνων σας ἀτινα ἔχομεν ἐν τῷ Μουσείῳ. Ἦθελον λογισθεῖ πολὺ εὐτυχὴς εἰς δυνάμει νὰ χαράξω ποτὲ μίαν γραμμὴν κινήσεως τοῦ τελευταίου ἔστω ἀγάλματος τοῦ Μουσείου. Ἡ ἀρχαία τέχνη δι' ἡμᾶς εἶναι ἀπροσπέλαστος ἀκόμη, διότι αὐτὴ περικλείει τὸν θησαυρὸν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀληθοῦς τέχνης. Τώρα, ὅσο ἀφορᾷ τὰς Σχολάς, ἡ ἡμετέρα Ἀκαδημία εἶναι κάλλιστα κατηρτισμένη, οὐχ ἦττον ὁμῶς τὰς Σχολὰς τὰς δημιουργοῦσας οἱ μαθηταὶ. Ὅταν οἱ μαθηταὶ εἶναι δυνατοί, αἱ Σχολαὶ ἀκμάζουν, ὅταν δὲ οὗτοι δὲν ἀναδεικνύονται αἱ Σχολαὶ πίπτουν.

Ὁ γηραιὸς τῆς τέχνης μύστης ὕστερον ἤρξατο δεικνύων μοι τὰ διάφορα ἔργα του. Ἰδὼ δὲ ἐπὶ ἐνὶ πίνακος μεγάλου ὅστις παρίστα τὴν Μαρίαν Στουάουτ, εἰς ἣν προσέρχονται καὶ ὁρμίζονται ὅλοι αἱ ἀρχαὶ τοῦ κράτους καὶ ὃν ἐργάζεται κατὰ παραγγελίαν τοῦ Λόρδου Δημάρχου, μοὶ ἐπεξήγησε τὸν ἰδιαιτέρον του τρόπον εἰς τὴν ἐργασίαν, ὅστις κατ' αὐτὸν ἀποτελεῖ τὴν βᾶσιν τῆς Τέχνης. "Ἰνα δὲ ἐναγέστερον ἔτι ἀντιληφθῇ μοι ἔδ' ἔξε τὸ πρῶτότυπον τοῦ πίνακος μικρὸν ἐκ μολύβδου σκαρίφημα εἰπὼν:

— Ὡς βλέπετε τὸ πᾶν ἐν παντὶ ἔργῳ εἶναι τὸ σχέδιον. Τὰ λοιπὰ εἶναι δευτερευούσης σημασίας. Γραμμὴ καὶ Γραμμὴ. Ἐργον ἄνευ σχεδίου, ὁσηνῶς ποτε καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἔχει δυνάμιν ἐκτελέσεως, εἶναι μὴδὲν. Τὸ μόνον εἰς ὃ ὁ ζωγράφος ὀφείλει νὰ ἐφίσταται τὴν προσοχήν του εἶναι τὸ φυσικὸν τῆς γραμμῆς, ὅπερ φέρει εἴτα τὸ μαλακὸν τῆς ἀποτυπώσεως διὰ τοῦ χρωστήρος."

Εὐχαριστήσας τὸν εὐγενῆ ἄνδρα, τὸν ἐχαιρέτησα εὐχόμενόν μοι καλὴν πρόδον καὶ ἀπῆλθον πλήρης ἐγνωμοσύνης διὰ τε τὸν λεπτὸν καὶ εὐγενῆ τρόπον του, πρὸ παντός ὅμως διότι ἀπῆλθον καὶ ὠφελήθην ἐκ τῶν διαφορῶν ἐξηγήσεων τῶν ἔργων του, ἅτινα μοὶ ἀνέλυσε μετὰ μεταδοτικότητος ἀπὸ τῆς πρώτης γραμμῆς μέχρι τῆς ἐντελοῦς ἐκτελέσεως.

Τὸ ἀπόγευμα ἐπεσκέφθην τὸν κ. Μπραμπλεὺ. Τὸ ἐργαστήριον τοῦ ἐξόχου καλλιτέχνου περιέχει μυθώδη κόσμον καὶ πλοῦτον. Μὲ ἐδέχθη ἐνῷ ἐργάζετο. Ὁ κ. Μπραμπλεὺ εἶναι ἕως 45 ἐτῶν, λίαν εὐπροσῆγορος. Ὁ κ. Μπραμπλεὺ μοὶ εἶπε ὅτι ἡ εἰσόδος ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ τοῦ Λονδίνου εἶναι τόσον δύσκολος, ὅσον τέλειος εἶναι ὁ καταρτισμὸς τῶν εἰσερχομένων ἐν αὐτῇ. Ἀλλὰ μὲ συνεβούλευσεν ὅταν ἀπέλθω τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Λονδίνου, νὰ μεταβῶ εἰς τὸ Μόναχον καὶ τοὺς Παρισίους καὶ νὰ κάμω μερικὰς μελέτας ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἐκείσε σχολῶν πρὸς τελειότητα μέρφωσιν. Τοῦτο ἔκαμε καὶ ὁ ἴδιος μετὰ τὴν ἀποφοίτησίν του ἐκ τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Λονδίνου καὶ ὠφελήθη μεγάλως. Μοὶ ἔδειξε τὰ ἔργα του, περὶ δὲ τῶν φερόντων καθαρῶς Ἀγγλικὸν χαρακτῆρα εἶπεν:

— Βλέπετε, ἡμεῖς οἱ Ἀγγλοὶ εἴμεθα αὐστηροὶ εἰς τὴν Τέχνην. Καταγιγόμεθα νὰ ἔλθωμεν εἰς ἐπικοινωνίαν μετὰ τῆς τέχνης τῶν προγόνων σας. Ὅταν κατορθώσωμεν τοῦτο, τότε θὰ θριαμβεύσῃ ἡ Ἀγγλικὴ τέχνη, ἀλλ' εἶναι τόσον δύσκολον, τόσον!.. Ἡ ἐπιθυμία μου εἶναι νὰ κατέλθω εἰς τὴν Ἑλλάδα, νὰ μελετήσω ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὸν Παρθενῶνα, τὸ τέλειον αὐτὸ προῖον τῆς Τέχνης καὶ τὰ ὡραία ἔργα τοῦ Ἑλλ. Μουσείου, πλὴν δυστυχῶς δὲν ἡδυνήθην νὰ ἐξοικονομήσω καιρὸν μέχρι τοῦδε. Θεοῦ θέλοντος ὁμῶς μετὰ τὴν ἀνάρρωσιν τῆς συζύγου μου ὅα κατέλθω, ἵνα ἐκ πληρώσω οὕτω τὸ μόνον ὄνειρον, τὸ ὁποῖον ἔχω καὶ ὡς ἄνθρωπος καὶ ὡς καλλιτέχνης.

Εὐχαριστήσας τὸν εὐγενῆ τῆς Τέχνης διδάσκαλον ἡτοιμαζόμεν ν' ἀπέλθω, ὅποτε μὲ παρεκάλεσεν ἵνα πηγαίνω τακτικῶς καὶ τὸν βλέπω καὶ μὲ βοηθεῖ εἰς ὅ, τι ἔχω ἀνάγκην.

— Ὅα μὲ εὐχαριστῇ νὰ σᾶς βλέπω τακτικῶς. Ἀγαπῶ πολὺ τὴν πατρίδα σας καὶ θέλω νὰ φαίνομαι χρήσιμος εἰς τοὺς Ἕλληνας.

4. ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ

Ἀπέραντος χώρος, περιέχων σειρὰν καλλιτεχνημάτων ὅλων τῶν φυλῶν καὶ ἐθνῶν. Σινικὰ ἀγγεῖα, ἰαπωνικὰ ἐκ λίθου κομφοτεχνήματα, ἀγάλματα ξύλινα τῆς Αἰγύπτου, πλοῦτος ἀρχαίων κειμηλίων, προσδιδουσι διεθνῇ ἀποφιν εἰς τὸ Μουσεῖον τῶν Βρεττανῶν. Ἐνῷ ἐξήταζον μετὰ προσοχῆς τὰ διάφορα περίεργα, αἰφνης προσέβαλε τοὺς ὀφθαλμούς μου αἰῶνους τις φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν «Αἶθουσα Ἑλληνίου». Ἐδίστασα ὡς ἐκ τῆς ἀγανακτικῆς ἥτις με κατέλαβεν, οὐχ ἦττον εἰσῆλθον ἵνα ἰδῶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν τοῦ Φειδίου ἅτινα βέβηλος χεὶρ ἐτόλμησε ν' ἀποκαθηλώσῃ. Τὰ ἡμίγλυφα ἐκεῖνα τοῦ αἵετόςματος τοῦ Παρθενῶνος παρουσιαζόν στενόχωρον ὄψιν ὑπὸ τὴν βαρεῖαν πίεσιν τῆς ὀμίχλῳδους ἀτμοσφαίρας. Βιθισμένα ἵνα ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ ἀριστουργήματος τοῦ Ἰκτινὸν θεῶνται τὸν ὠραῖον τῆς Ἀττικῆς ὁρίζοντα καὶ τὴν Φαληρικὴν θάλασσαν, ὁμοιάζον πρὸς δεσμῶτας περιλύτους παρ' ὧν ἀφῆρθέη τὸ πᾶν καὶ ἡ ζωὴ αὐτή. Πλησίον τῶν ἡμιγλύφων τούτων μελάνχολος καὶ ρευθῶδης εὐρίσκετο, ὥσει ἀναμένουσα παρηγορίαν, ἡ ἐκτὴ ἀδελφὴ τῶν ἱερῶν τοῦ Ἐρεχθείου. Διὰ τοὺς Ἀγγλοὺς ἴσως ὁ Ἑλλῆς εἶναι μέγας εὐεργέτης τοῦ ἔθνους των, ἀλλὰ δι' ἐμὲ τὴν στιγμὴν ἐκείνην δὲν ὑπῆρχε μισητότερον ὄν.

ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΙ
ANNA ΔΑΝΑΣΣΗ

Ἡ Χάρες ἔχουν τ' ὄνομα, ἀλλὰ τὴ χάρι ἔχεις εὐὸ
Γιατὶ σὰν ἔφρευγε ἀπ' τὴ γῆ ἡ Χάρι ἡ ντροπαλὴ
Ἐπέρασε ἀπ' τὸν τόπο σου. ἀπ' τὴν Ἀνατολὴ
Καὶ σοῦ ἄφισε τὴ χάρι της. γι' αὐτὸ τὴν ἔχεις περισσῇ.

ΑΓΙΣ ΘΕΟΣ

Τὰ ἔργα ταῦτα τοῦ Παρθενῶνος ἀπετέλουν τὴν ἰδιαι-
τέραν ἀκαδημίαν τοῦ λόρδου Λίτωνος, ὅστις καυχώ-
μενος ἔλεγεν ὅτι ὁ πρῶτος διδάσκαλός του ἐν τῇ τέ-
χνῃ ἦτο ὁ Φειδίας.

5. Η ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

Ἡ εἰσὸδος εἰς τὴν Βασιλικὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Λον-
δίνου τελεῖται ὑφ' ὅλους τοὺς τύπους τῆς αὐστηρότη-
τος. Ἀπαιτεῖται δηλ. κατὰ τὸν κανονισμόν ἐν ἔργον
γυμνοῦ ἐκ τοῦ φυσικοῦ (σκιαγραφία), μία κεφαλὴ δι'
ἐλαιοχρώματος, καὶ μία σύνθεσις (σκιαγραφία). Τὰ ἔρ-
γα ταῦτα πέμπονται εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, ἐν ἣ ἐπιτρο-
πὴ ἐκ τριῶν καθηγητῶν ἀποφίνεται περὶ τῆς ἀποδο-
χῆς ἢ μὴ τοῦ ἐκτελέσαντος. Ὅταν τις ἐπιτύχῃ εἰς
τὸν οὕτω διεξαγόμενον διαγωνισμόν, σπουδάζει δωρεὰν
μέχρι τέλους.

Ἡ Βασιλικὴ Ἀκαδημία εἶναι ἡ μόνη καλλιτεχνικὴ
Ἀκαδημία καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην, ἥς οἱ τρόφιμοι
οὐδὲν καταβάλλουσι τέλος. Ἐκτὸς τῆς Ἀκαδημίας
ἥτις ὁμολογουμένως εἶναι τελείω. κατηρτισμένη καὶ
θεωρεῖται μία τῶν ὀλίγων καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην
Σχολῶν, ὑπάρχει καὶ πληθώρα ἐτέρων καλλιτεχνικῶν
ἐπίσης σχολῶν, ὧν κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν μυριά-
κις ἀνώτερον τυγχάνει τὸ ἡμέτερον ἐν Ἀθήναις Πο-
λυτεχνεῖον, ὅπερ ὁ Λύτρας εἶχεν ἀναγάγῃ εἰς περιω-
πὴν περιβλεπτον.

Ἐκεῖνα τῶν ὁποίων στερούμεθα ἡμεῖς πρὸς καλλι-
τεχνικὴν μὀρφωσιν, οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ σπουδάζοντες ἔχουσι
δαψιλέστατα. Ὑπάρχει ἐκτὸς τῆς Νέας Πινακοθήκης
καὶ ἡ Παλαιὰ Πινακοθήκη (National Gallery) ἐν ἣ
εὐρῆται ἀποτεταμειυμένον μ γα μέρος τοῦ θησαυροῦ
τῶν ἀναγεννητῶν τῆς Τέχνης Ραφαήλ, Μιχαὴλ Ἀγ-
γέλου, Ροῦθβενς κτλ. Πλὴν δὲ καὶ ταύτης εἶναι καὶ
τὰ ἐργαστήρια τῶν ἀποθανόντων μεγάλων καλλιτε-
χνῶν, ἅτινα κατ' ἔθιμον ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἀγο-
ράζει παρὰ τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἀποθανόντων, ὅπως
εἶναι καὶ εὐρίσκονται, καὶ εἰτὰ ἀφίνει αὐτὰ ἐλεύθερα
εἰς τὸν Καλλιτεχνικὸν Κόσμον, πρὸς σπουδὴν καὶ
μελέτην.

Το περιφημότερον τούτων εἶναι τὸ τοῦ Λόρδου Λί-
τωνος, ὅπερ δὲν εἶνε πλέον ἐργαστήριον, ἀλλὰ Ναὸς

τῆς Τέχνης. Ἐν αὐτῷ ὑπάρχουσι πλὴν τῶν ἔργων
τοῦ περιφήμου ζωγράφου καὶ πελεκητῆ ἐν τῷ μέσῳ
μαρμαρίνη λάρναξ δεχομένη τὸ ὕδωρ ἄνωθεν ἐκ τεχνη-
τῶν σταλακτικῶν καὶ ἥτις ἐχρησιμοποιήθη, ὡς λέγε-
ται, πρὸς ἀπεικόνισιν τοῦ «Λουτροῦ τῆς ψυχῆς» τοῦ
ἐξοχωτέρου ἔργου τοῦ ἀποθανόντος μεγάλου τέκνου
τῆς Ἀγγλίας.

6. Εἰς Ἑλλην Φωτογράφος

Τὸ μόνον ὅπερ μὲ ἐξέπληξεν ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ μοι
ἔκαμε μεγάλην ἐντύπωσιν εἶναι ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπάρ-
χει τοιαύτη λατρεία πρὸς τὰς ὡραίαις Τέχνας, ὥστε
σχεδὸν ὅλοι καὶ δὴ τὸ ὡραῖον φύλον γνωρίζουν καὶ
μίαν ἐξ αὐτῶν καὶ εἶναι τόσον ἐνήμεροι τῆς Τέχνης
ὥστε ὁμιλοῦσι περὶ αὐτῆς μετὰ τῆς αὐτῆς εὐκολίας
μετ' ὅσης περὶ μηχανικῆς καὶ ναυπηγίας. Δὲν ἐνδια-
φέρεται δὲ μόνον ὁ εὐγενὴς λαὸς τῆς γηραιᾶς Ἀλβιό-
νος περὶ Τέχνης ἀλλὰ καὶ ὑποστηρίζει αὐτήν. Ὑπο-
στηρίζει αὐτήν ἐν οἰκῇ ποτε προσώπῳ, ἀδιαφορῶν ἂν
εἶναι Ἀγγλος ὁ τεχνίτης ἢ ξένος. Τρανοτάτην τού-
του ἀπόδειξιν εἶδον αὐτὸς ὁ ἴδιος ἅμα ἀφίχθεις ἐν Λον-
δίῳ. Ἐγνώρισα τὸν κ. Μπούκαν φωτογράφον ἐν Λον-
δίῳ Ἕλληνα, νεώτατον, κατέχοντα σχεδὸν τὸ μονο-
πώλιον τῆς φωτογραφίας διὰ δύο λαμπρῶν καὶ τελειο-
τάτων καταστημάτων, ἐν Λονδίῳ καὶ ἐν Ἰλφορτ.
Ἐκτιμᾶται παρὰ τοῦ λαοῦ τοῦ Λονδίνου καὶ ὑπο-
στηρίζεται περισσότερον τῶν Ἀγγλῶν συναδέλφων
του, διότι ὑπερτερεῖ αὐτοὺς κατὰ τὴν ἀξίαν καὶ μόνον.

Αἱ βιτρίναι τοῦ ἐν Ἰλφορτ φωτογραφείου ἔνθα εὐ-
ρίσκειται ἡ δι' ἡλεκτρισμοῦ τελειοτάτη μηχανὴ του
τελευταίου συστήματος, εἶναι κεκοσμημέναι διὰ τῶν
φωτογραφιῶν τῶν μᾶλλον σημανόντων προσώπων τῆς
Ἀγγλικῆς πρωτευούσης. Σημειωτέον ὅτι ἡ δ. ἡλεκτρι-
σμοῦ κινουμένη φωτογραφικὴ μηχανὴ του δύναται καὶ
νύκτωρ εἰς τὴν φωτογραφίᾳ, μόνον δὲ δύο φωτογρα-
φεῖα κέκτηνται τοιαύτην, ὧν τὸ ἐν, τὸ τοῦ κ. Μπούκα.

(Ἐπεταί τὸ τέλος)

X ΣΥΡΡΑΚΟΣ.

